

Lovforslag nr. L 37. Fremsat den 11. oktober 1995 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand og lov om social pension

(Indførelse af ældreråd og af klageråd på hjemmehjælpsområdet m.v.)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 1024 af 13. december 1994, som senest ændret ved § 24 i lov nr. 449 af 14. juni 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »§ 115, stk. 2 og 3« : », samt § 17, stk. 5, i lov om boliger for ældre og personer med handicap.«.

2. Kapitel 12 affattes således:

»Kapitel 12

Hjælp og tilbud til personer med behov for pleje og omsorg m.v. Ældreråd. Klageråd.

§ 50. Kommunalbestyrelsen skal

- 1) sørge for tilbud om personlig pleje og praktisk bistand til opgaver, som normalt udføres i hjemmet, og om hjælp til vedligeholdelse af fysiske og psykiske færdigheder til personer med behov herfor, samt
- 2) iværksætte eller yde støtte til generelle omsorgstilbud med aktiverende og forebyggende sigte for personer, der modtager social pension bortset fra invaliditetsydelse.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 skal bidrage til at skabe rammer, som i videst muligt omfang tilstræber trivsel. Brugere af tilbuddene skal have størst muligt medansvar for og indflydelse på udformningen af tilbuddene. Kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af tilsynet med opgavernes udførelse skal så vidt muligt ske i samarbejde med brugerne af tilbuddene.

§ 51. Som led i kommunalbestyrelsens forpligtelse efter § 50, stk. 1, nr. 1 skal der tilbydes hjemmehjælp, som omfatter tilbud om personlig pleje og nødvendig praktisk bistand i hjemmet til personer, der midlertidigt eller varigt har behov herfor. Hjælpen, der alene ydes til funktioner, som modtageren ikke selv kan udføre, afpasses løbende modtagerens behov. Hjemmehjælp omfatter desuden lejlighedsvis afløsning af personer, der i hjemmet passer en person med en fysisk eller psykisk lidelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemmehjælp skal meddeles ansøgeren i skriftlig form. Til brug for afgørelsen udarbejder kommunalbestyrelsen et skema, der som minimum indeholder oplysning om, hvilke opgaver hjælpen omfatter, formålet med hjælpen, og for hvilken periode hjælpen ydes. Skemaet udfyldes i samarbejde med ansøgeren og udleveres til ansøgeren i forbindelse med afgørelsen.

§ 52. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om betaling for tilbud efter § 50. Ved fastsættelse af betalingen kan højst kommunens samlede udgifter, der er forbundet med tilbud efter § 50, medregnes, jf. dog §§ 53-54. Kommunalbestyrelsen kan vælge at fastsætte betalingen endeligt på grundlag af kommunens budgetterede udgifter til tilbud efter § 50, idet betalingen dog skal fastsættes således, at kommunens samlede indtægter ved betaling for tilbud efter § 50 ikke over en 4-årig periode overstiger kommunens samlede udgifter ved sådanne tilbud.

Stk. 2. For midlertidigt døgnophold kan der ikke opkræves betaling for bolig, og den samlede betaling for øvrige ydelser skal fastsættes således, at pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre udgifter i forbindelse med opretholdelsen af den hidtidige bolig.

§ 53. For hjælp omfattet af § 50, stk. 1, nr. 1, der ydes på grund af længerevarende lidelse eller svækkelse, kan der ikke opkræves betaling for udgifter til personale. Det samme gælder for hjælp, ydet efter § 51, stk. 1, 3. pkt., der er omfattet af § 48.

§ 54. For hjemmehjælp, der ydes ved midlertidig lidelse eller svækkelse, og for hjælp ydet efter § 51, stk. 1, 3. pkt., som ikke er omfattet af § 48, beregnes betaling på grundlag af modtagerens og en eventuel ægtefælles indkomstgrundlag.

Stk. 2. Indkomstgrundlaget, jf. stk. 1, består af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de heri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, og aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 2.

Stk. 3. Opgørelsesperioden for indkomstgrundlaget efter stk. 2 er indkomsten for det senest afsluttede indkomstår. Indkomstgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Stk. 4. Ved opgørelsen af indkomstgrundlaget efter stk. 2 og 3 reguleres den personlige indkomst, der indgår i indkomstgrundlaget, med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent, gældende pr. 1. januar i indkomståret, jf. stk. 3, og pr. 1. januar det følgende år.

Stk. 5. I indkomstgrundlaget opgjort efter stk. 2-4 fradrages et beløb på 90.000 kr. for enlige og 135.000 kr. for gifte. Fradragsbeløbene reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100.

Stk. 6. For personer med børn fradrages yderligere et beløb for hvert barn, som for gifte svarer til det særlige børnetilskud pr. 1. januar, og for enlige svarer til 3 gange det særlige børnetilskud pr. 1. januar, jf. § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Ydes der hjemmehjælp før en fødsel, kan det ventede barn medregnes fra det tids-

punkt, hvor der ydes hjemmehjælp på grund af graviditeten.

Stk. 7. Ved opgørelse af indkomstgrundlaget, jf. stk. 1-6, anses personer, der lever i et samlivsforhold, hvor parterne gennem kontante bidrag, arbejde i hjemmet eller på anden måde bidrager til den fælles husførelse, og hvor samlivet kan føre til ægteskab efter dansk ret, som gifte.

Stk. 8. Såfremt indkomsten på betalingstidspunktet varigt er forøget med mere end 20 pct. eller nedsat med mere end 5 pct. i forhold til det opgjorte indkomstgrundlag, jf. stk. 1-7, skal de ændrede indkomstforhold lægges til grund for betalingen.

Stk. 9. Skatteministeren stiller oplysninger til rådighed til brug for opgørelse af indkomstgrundlaget, jf. stk. 1-2.

Stk. 10. Skatteministeren træffer bestemmelse om, hvilke myndigheder der skal opgøre indkomstgrundlaget. Skatteministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser om indkomstgrundlaget, jf. stk. 1-2.

§ 55. Betaling for hjemmehjælp efter § 54, stk. 1, udgør 3 kr. pr. time, hvis indkomstgrundlaget opgjort efter § 54, stk. 1-8, udgør 2.701 kr. eller derover. Betalingen forhøjes med 1 kr. pr. time for hver 2.700 kr., det beregnede indkomstgrundlag overstiger 2.701 kr. Betalingen kan dog ikke overstige 80 kr. pr. time. Beløbet i 3. pkt. reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde nedsætte eller forhøje den beregnede betaling under hensyn til modtagerens økonomiske forhold.

§ 56. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjemmehjælp, jf. § 51, stk. 1, kan der i stedet ydes tilskud til dækning af udgifter til hjælp, som hjemmehjælpsmodtageren selv antager.

Stk. 2. Tilskuddet fastsættes således, at modtageren så vidt muligt stilles som om, der var ydet hjemmehjælp efter § 51, stk. 1, jf. §§ 53 eller 54. Tilskuddet kan dog ikke overstige hjemmehjælpsmodtagerens udgifter.

§ 56 a. Kommunalbestyrelsen etablerer et ældreråd, der rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og fungerer som

kontaktorgan mellem borgerne og kommunalbestyrelsen ved tilrettelæggelsen af kommunalbestyrelsens ældrepolitik. Kommunalbestyrelsen afgør, om der er grundlag for at etablere flere ældreråd. Kommunalbestyrelsen skal høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre.

Stk. 2. Personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år, har valgret og valgbarhed ved valget til ældrerådet. Kommunalbestyrelsen kan efter drøftelse med ældrerådet beslutte, at personer med fast bopæl i kommunen, der modtager social pension, og som ikke er fyldt 60 år, også har valgret og valgbarhed til ældrerådet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for valgets afholdelse.

Stk. 4. Ældrerådet skal bestå af mindst 5 medlemmer. Kommunalbestyrelsen fastsætter i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv forretningsordenen for rådet.

Stk. 5. Udgifterne ved ældrerådets virksomhed afholdes af kommunalbestyrelsen, der stiller lokaler til rådighed for rådet samt sekretariatsbistand, hvis rådet ønsker dette.

§ 56 b. Kommunalbestyrelsen etablerer et klageråd, der drøfter og videreformidler klager, der, jf. § 57, 2. pkt., forelægges rådet over tildeling af hjemmehjælp, omfanget og udførelsen af hjemmehjælpsopgaverne med henblik på at følge og medvirke til, at hjemmehjælpsopgaverne løses i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens målsætninger på dette område. Kommunalbestyrelsen kan efter drøftelse med ældrerådet, jf. § 56 a, i særlige tilfælde etablere flere klageråd. Klagerådet afgør hvilke af de indkomne sager og hvilke spørgsmål vedrørende hjemmehjælp i øvrigt, der skal forelægges kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sørger for, at der udpeges medlemmer til klagerådet mindst hvert fjerde år og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for udpegningen.

Stk. 3. Klagerådet består af 3 medlemmer udpeget af og blandt medlemmerne af kommunens ældreråd og 2 medlemmer udpeget af og blandt medlemmer af kommunalbestyrelsen. På tilsvarende måde udpeges for hvert medlem en stedfortræder. Klagerådet vælger selv sin

formand blandt de medlemmer, der er udpeget af ældrerådet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ydes de af klagerådets medlemmer, som ikke er kommunalbestyrelsesmedlemmer, diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16a i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 5. Udgifterne ved klagerådets virksomhed afholdes af kommunalbestyrelsen, der stiller sekretariatsbistand og lokaler til rådighed for rådet. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at klagerådet får de nødvendige generelle og lokale oplysninger om hjemmehjælpsområdet.

§ 57. Kommunalbestyrelsens afgørelser om ret til tilbud i det enkelte tilfælde, jf. § 50, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. En klage over en afgørelse om hjemmehjælp efter § 51 eller over udførelsen af hjemmehjælpsopgaverne kan ansøgeren eller modtageren dog forelægge eller kræve, at kommunalbestyrelsen forelægger for det lokale klageråd, jf. § 56 b.«

3. § 60 ophæves.

4. I § 62 udgår: »60«.

5. I *kapitel 16* ophæves overskriften »Daghjem og dagcentre« og §§ 74 og 76-78.

6. § 80 ophæves.

7. § 83, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Personer, der opfylder betingelserne efter *stk. 1* for at blive optaget i plejehjem eller beskyttet bolig både i fraflytningskommunen og tilflytningskommunen, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har, når ganske særlige forhold taler for det, ret til at blive optaget i plejehjem eller beskyttet bolig i denne kommune efter samme retningslinier, som gælder for kommunens egne borgere.«

8. I § 83, *stk. 3*, udgår »eller få anvist en ældreegnet bolig efter *stk. 2*«.

9. § 86 a ophæves.

10. I § 135, *stk. 5, nr. 1*, ændres »praktisk bistand i hjemmet« til : »tilbud efter § 50, *stk. 1*,«.

11. § 135, stk. 5, nr. 3, ophæves.

Nr. 4 bliver herefter nr. 3.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 521 af 16. juni 1994, som senest ændret ved lov nr. 86 af 8. februar 1995, foretages følgende ændring:

1. I § 58, stk. 1, nr. 2, ændres »eller § 83, stk. 2 og 3, i lov om social bistand.« til: »i lov om social bistand eller § 17, stk. 5, i lov om boliger for ældre og personer med handicap.«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar

1996. Samtidig ophæves Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1148 af 9. december 1994 om betaling for midlertidig hjemmehjælp.

Stk. 2. Reglerne i § 51, stk. 2 i lov om social bistand, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. juli 1996.

Stk. 3. Ældreråd og klageråd efter § 56 a og § 56 b i lov om social bistand, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, skal være etableret senest den 1. januar 1997. I kommuner, hvori der ved lovens ikrafttræden er etableret ældreråd, skal ældrerådene senest den 1. januar 1999 opfylde betingelserne efter § 56 a.

Stk. 4. Beløbene i § 54, stk. 5 og § 55, stk. 1 i lov om social bistand, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, reguleres første gang den 1. januar 1996.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Dette lovforslag er med mindre ændringer en gennemførelse af L 264, fremsat den 24. maj 1995. Som et led i de ældrepolitiske målsætninger om, at tilrettelæggelsen af ældreomsorgen i videst muligt omfang skal tage udgangspunkt i de ældres behov, og at de ældre skal have størst mulig indflydelse på egne forhold, foreslås det, at der etableres ældreråd i alle kommuner. Ældrerådene skal medvirke til at udbygge kontakten mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen, rådgive kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål samt drøfte og viderebringe spørgsmål og synspunkter, der bredt vedrører nuværende og kommende ældre, herunder de initiativer, som de ældre selv står for. Ældrerådet forudsættes ikke kun at beskæftige sig med de spørgsmål, der vedrører de svage ældre, der har behov for hjælp efter fx. bistandsloven, men med alle spørgsmål, der har betydning for personer på 60 år og derover. For at sikre, at den rådgivende funktion får et reelt indhold, foreslås det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at høre ældrerådene om alle initiativer, der vedrører de ældre.

Ældreråd kendes allerede i et stort antal kommuner, hvor de er oprettet på frivillig basis. Der er mange gode erfaringer med det samarbejde, der på denne måde er opstået mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen. Regeringen foreslår derfor, at disse samarbejdsformer udbredes og udbygges med det formål at styrke de ældrepolitiske målsætninger om øget medindflydelse og medansvar.

Bl.a. i forlængelse af forslaget om etablering af kommunale ældreråd nedsætter socialministeren et uafhængigt centralt organ, som bl.a. vil kunne drøfte og opsamle erfaringer fra de lokale ældreråd. Ved at etablere et centralt råd sammensat af brugerrepræsentanter og repræsentanter fra flere sektorer skabes et forum, der både kan bidrage til at øge forståelsen for betydningen af at se ældrepolitikken med brugernes øjne og forståelsen for, at ældrepolitikken bør ses i større sammenhæng, herunder på tværs af sektorer både på lokalt og centralt niveau.

Som en naturlig forlængelse af, at de ældre får indflydelse på og deltager aktivt i tilrettelæggelsen af den lokale ældrepolitik, foreslås det, at der i hver kommune etableres et klageråd på hjemmehjælpsområdet for at sikre de ældre mulighed for at følge og medvirke til, at hjemmehjælpsopgaverne i praksis udføres i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens målsætninger på dette område. Klagerådet kan efter forslaget formidle de klager over hjemmehjælp til kommunalbestyrelsen, som kommunens borgere ønsker forelagt for rådet. Dette kan ske via de enkelte sager eller mere generelt og overordnet. Klagerådet foreslås således ikke tillagt en egentlig kompetence til at behandle konkrete sager om afgørelser om hjemmehjælp med henblik på at omgøre disse, men kan ved forelæggelsen for kommunalbestyrelsen udtale sin eventuelle kritik og komme med forslag til og henstillinger om ændringer både i konkrete tilfælde og generelt.

Klagerådet kan således – udover at følge om kommunen lever op til de kvalitetskrav, den selv har fastlagt – bidrage til udviklingen på hjemmehjælpsområdet ved den dialog, der forventes at opstå mellem kommunalbestyrelse og klageråd.

Det er regeringens opfattelse, at en række klager på hjemmehjælpsområdet skyldes, at det ved tildeling af hjælpen ofte ikke tilstrækkeligt tydeligt klargøres for modtageren, hvad formålet med hjælpen er, hvilke opgaver der vil blive ydet hjælp til, hvornår hjælpen vil blive revurderet m.v. Disse forhold skal modtageren efter regeringens opfattelse oplyses om på en klar og tydelig måde.

For i højere grad at synliggøre for modtageren på hvilket grundlag kommunalbestyrelsen har truffet sin afgørelse om hjemmehjælp, foreslås det derfor, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at meddele ansøgeren afgørelsen skriftligt. Herudover forpligtes kommunalbestyrelsen til i forbindelse med afgørelsen om evt. visitering til hjemmehjælp at anvende et skema, der som minimum indeholder de nævnte oplysninger. Ansøgeren/hjemmehjælpsmodtageren skal medinddrages i beslutningsprocessen, således at de oplysninger, der danner grundlag for afgørelsen, udarbejdes i samarbejde med den pågældende.

Kommunalbestyrelsen skal bestræbe sig på, at skemaet ikke blot underskrives af kommunens repræsentant men også af ansøgeren/modtageren.

Anvendelse af sådanne skemaer vil, udover at synliggøre beslutningsgrundlaget for den enkelte, også medføre, at den enkelte kommunes afgørelser om hjemmehjælp i højere grad bliver sammenlignelige, og det vil dermed gøre det lettere for klagerådet at tage stilling til, om praksis er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens målsætninger.

Det forudsættes, at den enkelte kommunalbestyrelse herudover nøje overvejer hvilke yderligere oplysninger, der bør gives skriftligt, når der træffes afgørelse om hjemmehjælp. Der henvises til lovforslagets specielle bemærkninger med hensyn til forslag og anbefalinger til det nærmere indhold af visitationsskemaet og initiativer i forbindelse med visitationen.

Det forudsættes desuden, at den enkelte kommunalbestyrelse i sammenhæng hermed tager initiativer, der sikrer, at kommunens borgere generelt oplyses om det nærmere indhold og afgrænsning m.v. af kommunens hjemmehjælpsordning. Kommunalbestyrelsens overvejelser om hvilke yderligere oplysninger, der skal gives skriftligt i forbindelse med afgørelser om hjemmehjælp, må træffes ud fra lokale forhold og ses i relation til den generelle information, der gives til kommunens borgere om kommunalbestyrelsens beslutninger og prioriteringer på dette område. Der henvises i øvrigt til § 62, stk. 1, i lov om de kommunale styrelseslove m.v., hvorefter kommunalbestyrelsen over for kommunens beboere har pligt til at redegøre for indholdet af og målsætningerne for de væsentligste kommunale serviceydelser.

I sammenhæng med det samtidig fremsatte lovforslag om ændringer i ældreboligloven foreslås det tydeliggjort, at de enkelte kommuners forskellige tilbud til ældre, d.v.s. personlig pleje, praktisk bistand, aktiviteter i eventuelle daghjem eller dagcentre m.v., bør udgøre en helhed.

Derfor foreslås reglerne om tilbud om omsorgsarbejde og hjemmehjælp revideret og samlet i et kapitel. Det tydeliggøres herved, at kommunernes dag- og døgntilbud skal ses i sammenhæng; det gælder fra mindre tilskud til pensionsforeninger, tilbud om praktisk bistand i hjemmet, til tilbud om døgnpleje af personer i almindelige boliger, i plejeboliger efter ældreboligloven og i plejehjem og beskyttede boliger.

Reglerne foreslås fortsat udformet fleksibelt, således at det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at afgøre, hvordan tilbuddene – under hensyn til de ældres ønsker og behov og de lokale forhold – kon-

kret skal tilrettelægges og udføres. Målet for indsatsen er, at tilbuddene så vidt muligt sammen med kommunens andre tilbud skal skabe rammer, som tilstræber trivsel, og at tilbuddene tilrettelægges i samarbejde med de ældre, således at disse opnår størst mulig indflydelse og medansvar. Der er i denne sammenhæng i vidt omfang tale om redaktionelle ændringer og sammenskrivninger af gældende regler.

I det følgende fremhæves de øvrige hovedpunkter i forslaget, herunder på hvilke punkter forslaget indebærer ændringer:

– *Bredden i hjemmehjælpsbegrebet foreslås tydeliggjort* samtidig med at vigtigheden af, at udgangspunktet for indsatsen bør være forebyggelse og vedligeholdelse af færdigheder, understreges. Det fremhæves, at hjemmehjælp ydes til nødvendige praktiske opgaver, som modtageren ikke selv kan klare, og at hjælpen løbende skal afpasses behovet. I forbindelse med, at bredden på dette område tydeliggøres, foreslås det formelle uddannelseskraft, der alene gælder for en mindre del af det personale, der er beskæftiget på ældreområdet, ophævet. Det understreges på denne måde, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at sociale opgaver samlet set varetages af personale, der er i besiddelse af de fornødne kvalifikationer. Det forudsættes i denne forbindelse, at de krav, kommunerne stiller til personalet på dette område, opretholdes. Der henvises nærmere herom til lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

– *Den formelle forskel i indholdet af midlertidig og varig hjemmehjælp foreslås ophævet.*

– *Ophævelse af reglerne om, at dele af omsorgsarbejdet skal organiseres i institutioner* (daghjem og dagcentre), og at ikke-kommunale daghjem, dagcentre og plejehjem skal være selvejende institutioner. Forslaget skal ses i sammenhæng med de øvrige initiativer, herunder det nævnte lovforslag fremsat af boligministeren, der er iværksat med henblik på at ophæve institutionsbegrebet. Forslaget vil herudover sikre kommunerne størst mulig fleksibilitet i forhold til lokale forhold.

– *Kommunalbestyrelsen har efter forslaget fortsat pligt til at føre tilsyn med tilbud efter § 50*, og tilsynet skal så vidt muligt tilrettelægges sammen med brugere af disse aktiviteter, f.eks. sammen med beboerrådet i et plejehjem, et brugerråd knyttet til et aktivitetsscenter, ældrerådet osv.

– *For hjælpetilbud – dog ikke for hjemmehjælp – foreslås principperne for betalingen præciseret.* De faktiske udgifter til tilbuddene skal fortsat udgøre overgrænsen for, hvor meget kommunalbestyrelsen kan kræve i betaling. Ved de faktiske udgifter forstås

materialer, råvarer til kost og lign., samt udgifter til personale. Kommunalbestyrelsen kan som hidtil fastsætte betalingen lavere end omkostningerne giver mulighed for. For hjælp, der ydes efter en konkret, individuel vurdering, som fx. hjemmehjælp, kan der ikke opkræves betaling for personaleudgifter.

– *Betalingen kan som udgangspunkt fastsættes endeligt på grundlag af kommunens budgetterede udgifter.* Herved kan sager om efterreguleringer undgås.

– *De særlige regler om betaling ved midlertidige døgnophold videreføres uændret.*

Administrative og økonomiske konsekvenser m.v.

Økonomiske konsekvenser

Ældreråd: I forbindelse med etablering af ældre-råd vil der være udgifter til etablering og drift. Etableringen indebærer udgifter til valghandling, information om valgs afholdelse og i mindre omfang til administrativt arbejde, mens driften af ældreråd blandt andet indebærer gennemsnitlige årlige udgifter til valgs afholdelse, møder, sekretariatsbistand og materialer. Samlet skønnes disse udgifter at beløbe sig til kr. 4,5 mill. i 1996 og kr. 15 mill. i 1997 og efterfølgende år.

Klageråd: Drift af klageråd vil indebære udgifter til sekretariatsbetjening, kurser og materialer mv. samt til behandling af indkomne klager. Samlet vurderes ekstraudgifterne i den forbindelse at beløbe sig til kr. 5 mill. i 1997 og kr. 5 mill. i 1998 og efterfølgende år.

Skriftlig visitation: Pligt til at meddele afgørelser vedrørende hjemmehjælp i skriftlig form mv. vil medføre udgifter til ekstraarbejde i forbindelse med visitationen. De gennemsnitlige årlige udgifter hertil anslås til kr. 3,7 mill. Reglerne foreslås at træde i kraft den 1. juli 1996. Der bliver i givet fald således tale om en udgift på 1,85 mill. kr. i 1996 og 3,7 mill. kr. i 1997 og hvert af de efter følgende år.

Øvrigt: Præcisering af reglerne om betaling for omsorgstilbud, ophævelse af uddannelseskrevet for hjemmehjælpere og overgang til afregning efter reglerne for omsorgsområdet mellem amtskommuner og kommuner vil ikke indebære nye offentlige udgifter.

Samlet vil forslaget således medføre kommunale merudgifter på 6,35 mill. kr. i 1996 og 23,7 mill. kr. i 1997 og årene herefter.

Forslaget er forhandlet med de kommunale parter.

Det Centrale Ældreråd: Der vil være udgifter til aflønning og drift af rådets sekretariat og til honorering af rådets formand. Udgifterne til etablering og

drift i 1997 beløber sig til 2,6 mill. kr., medens driften i 1998 og årene herefter vil medføre en udgift på 2,2 mill. kr. om året. En forudsætning for nedsættelse af Det Centrale Ældreråd er, at udgifterne hertil kan finansieres af satspuljen, d.v.s. på en sådan måde, at der ikke bliver tale om offentlige merudgifter.

Alt i alt vil forslaget således medføre statslige udgifter på 6,35 mill. kr. i 1996, 26,3 mill. kr. i 1997 og 25,9 mill. kr. i 1998 og årene herefter.

Administrative konsekvenser

Administrativt vil forslaget indebære, at kommunerne får behov for ca. 80 ekstra årsværk, heraf ca. 11 i løbet af 1996. Derudover vil der være et behov for 4,5 ekstra årsværk til sekretariatsbetjening af Det Centrale Ældreråd.

Lovforslaget har ikke EU-retlige aspekter.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i lovforslaget

Til § 1

Til nr. 1

Der er tale om en redaktionel ændring som følge af, at reglerne om, at ældre under samme betingelser som hidtil har ret til at få anvist en ældre-regnet bolig med kommunal anvisningsret i en anden kommune, overføres til Boligministeriets lovgivning.

Til nr. 2

Forslaget til affattelse af § 50 medfører, at kommunernes forpligtelser med hensyn til hjælpetilbud for ældre m.fl. samles. Med forslaget er der ikke tilsigtet grundlæggende ændringer i reglerne om hjemmehjælp eller omsorgsarbejde. Der er nedenfor redegjort nærmere for, hvilke konkrete forhold der foreslås ændret.

Forslaget er en sammenskrivning og revidering af de gældende regler om hjemmehjælp, omsorgsarbejde, daghjem og dagcentre i §§ 50, 60, 74, 76 og 77.

Bestemmelsen omfatter efter forslaget alt fra dag- og døgntilbud til personer i almindelige boliger og i plejeboliger efter ældreboligloven til mindre tilskud til pensionistforeninger. Det er fortsat kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning om hvilke tilbud, der skal tilbydes de ældre i kommunen og om det nærmere indhold af disse tilbud.

§ 50, stk. 1, er opdelt i to led.

I § 50, stk. 1, nr. 1, beskrives de ydelser, som tildeles efter en konkret, individuel vurdering af modtagerens behov, fx hjælp til praktisk bistand, dag-hjemslignende foranstaltninger m.v.

§ 50, stk. 1, nr. 2, omfatter generelle tilbud, som tilbydes bredt til alle pensionister.

Sondringen mellem tilbud ydet efter visitation og andre ydelser har bl.a. betydning i forbindelse med reglerne om betaling, idet det følger af forslaget til § 53, at når en ydelse (hjemmehjælp eller fx. madudbringning) ydes efter vurdering af behovet på grund af længerevarende lidelse eller svækkelse, kan der ikke opkræves betaling for udgifter til personale.

Reglerne foreslås udformet fleksibelt, således at det er op til kommunalbestyrelsen at afgøre, hvordan tilbuddene konkret skal tilrettelægges og udføres.

Det foreslås derfor – som et led i de øvrige initiativer, der er iværksat med henblik på at ophæve institutionsbegrebet – at ophæve reglerne om, at visse dele af omsorgsarbejdet skal foregå i institution, og reglerne om, at ikke-kommunale institutioner skal være selvejende institutioner.

Dette giver kommunalbestyrelsen en videre adgang til at tilrettelægge og udføre omsorgsarbejdet på den måde, som det på baggrund af lokale forhold skønnes mest hensigtsmæssigt. Opgaverne kan således som hidtil udføres i samarbejde med andre kommuner eller amtskommuner.

Målet for indsatsen er, at kommunens samlede tilbud for de svage skal skabe rammer, der øger trivslen, og at tilbuddene udformes, således at brugerne får størst mulig indflydelse og medansvar. En sådan bestemmelse gælder i dag for døgntilbud, og denne formålsbestemmelse foreslås udvidet til at omfatte samtlige tilbud.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre tilsyn med tilbuddene foreslås desuden tilrettelagt sammen med brugerne af aktiviteterne. Det vil afhænge af de lokale forhold, hvem tilsynet skal ske i samarbejde med. Som eksempler kan nævnes samarbejde med ældreråd, beboerråd i plejehjem og brugerråd knyttet til et aktivitetscenter.

I lovens nuværende § 60, stk. 2, er der en bemyndigelse til, at socialministeren kan udsende retningslinier for omsorgsarbejdet. Da det ikke kræver særlig lovhjælp til udsende vejledende materiale, foreslås denne bestemmelse ophævet.

Efter de gældende regler i § 76, stk. 2, kan amtskommunen yde vejledning og foretage undersøgelser i forbindelse med drift af daghjem og dagcentre. Disse muligheder anvendes kun i meget begrænset omfang – hvis det overhovedet forekommer. Bestemmelsen er derfor ikke foreslået videreført.

Det foreslås endvidere, at bredden i hjemmehjælpsopgaverne præciseres med henblik på at tydeliggøre vigtigheden af, at udgangspunktet for indsatsen bør være forebyggelse og vedligeholdelse af færdigheder, og at hjemmehjælpen bør ses i sammenhæng med kommunens øvrige tilbud til de ældre mv.

Forslaget til affattelse af § 51 indeholder en samlet beskrivelse af, hvad hjemmehjælp kan omfatte, uanset om hjælpen ydes til afhjælpning af midlertidige eller varige behov. Det fremhæves desuden, at hjemmehjælpsydelsen alene skal tildeles som nødvendig hjælp til de opgaver, som modtageren ikke selv kan klare, og at hjælpen løbende skal afpasses behovet.

Med præciseringen af, at indsatsen på bl.a. hjemmehjælpsområdet bør være forebyggelse og vedligeholdelse af færdigheder, følger det desuden, at målet for indsatsen så vidt muligt er at gøre hjemmehjælpsmodtageren i stand til at klare sig på egen hånd, og at hjemmehjælpsmodtageren derfor i videst muligt omfang selv skal deltage aktivt i udførelsen af opgaverne.

Da hjemmehjælp løbende skal afpasses efter behovet, er det ikke skønnet hensigtsmæssigt i loven at fastsætte faste tidsgrænser for, hvornår behovet for hjælpen skal revurderes. Det gælder uanset om behovet for hjælpen er midlertidigt eller permanent. Derfor er det foreslået at ophæve reglen om, at det ved tildeling af midlertidig hjemmehjælp senest 3 uger efter, at hjælpen er ydet, skal vurderes, om hjælpen skal fortsætte eller evt. erstattes af andre tilbud. I forbindelse med tildeling af hjemmehjælp bør der imidlertid træffes bestemmelse om, hvornår hjælpen skal vurderes set i relation til (for)målet med hjælpen.

Efter de gældende regler ydes midlertidig hjemmehjælp til varetagelse af normale, huslige arbejdsopgaver i hjemmet, når der er behov herfor på grund af sygdom, fødsel eller rekonvalescens. Varig hjemmehjælp ydes som bistand til husligt arbejde og personlige fornødenheder, som en person på grund af vedvarende lidelse eller svækkelse ikke kan udføre på egen hånd. Denne forskel i kriterierne for at yde midlertidig og varig hjemmehjælp skønnes at være u hensigtsmæssig, og navnlig er beskrivelserne af midlertidig hjemmehjælp ikke dækkende i forhold til praksis. Det foreslås derfor, at kriterierne for at yde varig og midlertidig hjemmehjælp harmoniseres. Reglerne om, at modtageren betaler for hjemmehjælp, der ydes midlertidigt, og at der ved varig hjemmehjælp ikke betales for personaleudgifter, foreslås bevaret. Der henvises herom til forslaget til affattelse af § 53 samt bemærkningerne hertil.

En række klager over hjemmehjælpen skyldes, at det ved tildeling af hjælpen ikke tilstrækkeligt tyde-

ligt er klagtjort for modtageren, hvad formålet med hjælpen er, hvilke opgaver der vil blive ydet hjælp til, hvornår hjælpen vil blive revurderet m.v.

For i højere grad at synliggøre for modtageren, på hvilket grundlag kommunalbestyrelsen har truffet sin afgørelse om hjemmehjælp, foreslås det derfor, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at meddele ansøgeren afgørelsen skriftligt. Kommunalbestyrelsen forpligtes til i forbindelse med visitering til hjemmehjælp at anvende et skema, der som minimum indeholder oplysninger om, hvilke opgaver hjælpen omfatter, formålet med hjælpen, og for hvilken periode hjælpen ydes. Ansøgeren/hjemmehjælpsmodtageren skal desuden medinddrages i beslutningsprocessen, således at de oplysninger, der danner grundlag for afgørelsen, udarbejdes i samarbejde med den pågældende. Dette følger allerede i et vist omfang af partshøringsreglerne i forvaltningslovens § 19.

Med henblik på at tydeliggøre beslutningsgrundlaget forudsættes det, at skemaet, der skal videregives til ansøgeren, suppleres med den skriftlige afgørelse, herunder oplysning om muligheden for at forelægge afgørelsen for klagerådet. Kommunalbestyrelsen skal tilstræbe, at også ansøgeren/modtageren underskriver skemaet. Manglende underskrift må imidlertid ikke medføre, at den fornødne hjælp ikke tilbydes hurtigst muligt.

Skriftlige afgørelser udarbejdet efter de foreslåede retningslinier vil også være hensigtsmæssigt i forbindelse med en eventuel senere vurdering i klagerådet. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til affattelse af § 56 b.

Efter almindelige forvaltningsretlige regler er der ikke noget til hinder for, at afgørelser i nogle situationer meddeles ansøgeren mundtligt. Ansøgeren kan dog efter forvaltningsloven altid forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen.

I det omfang, det har været en kommunes praksis at meddele afgørelser på hjemmehjælpsområdet mundtligt, vil forslaget om en obligatorisk skriftlig afgørelse således indebære skærpede krav til kommunens forvaltningsudøvelse. Efter forvaltningsloven skal en skriftlig afgørelse indeholde en begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver ansøgeren medhold. Det kan ofte være vanskeligt at afgøre, om ansøgerens forventninger til hjemmehjælp fuldt ud er opfyldt, og der kan derfor opstå tvivl om kommunens pligt til at begrunde afgørelsen. De foreslåede regler om, at afgørelser på hjemmehjælpsområdet udover at være skriftlige skal ledsages af et skema, der indeholder de oplysninger, der danner grundlag for afgørelsen, sikrer, at alle ansøgere om hjemmehjælp - uanset udfaldet af sagen - modtager information om baggrunden for afgørel-

sen. Der henvises desuden til lovforslagets almindelige bemærkninger om baggrunden for forslaget om denne udvidelse i forhold til forvaltningslovens regler.

Det forudsættes, at den enkelte kommunalbestyrelse herudover nøje overvejer, hvilke yderligere oplysninger der bør gives skriftligt, når der træffes afgørelse om hjemmehjælp. Det anbefales således, at skemaet udover de foreslåede obligatoriske oplysninger indeholder relevante oplysninger om ansøgerens forhold, eksempelvis oplysninger om familieforhold, helbredsforhold, boligens indretning, brug af hjælpemidler, hvilke opgaver ansøgeren selv kan udføre, målsætninger og planer i forbindelse med de opgaver, der ydes hjælp til mv. Skemaet skal efter forslaget udfyldes i samarbejde med ansøgeren, og det forudsættes således, at der forsøges skabt enighed om de oplysninger, skemaet indeholder, herunder enighed om eventuelle målsætninger. Kommunalbestyrelsen bør som nævnt tilstræbe, at ansøgeren underskriver skemaet som en bekræftelse på, at der er enighed om det beslutningsgrundlag, der ligger til grund for afgørelsen. Det kan i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt, at ansøgeren har en bisidder med ved udfyldelsen af skemaet. Alle ansøgere bør gøres opmærksom på denne mulighed.

Det forudsættes desuden, at den enkelte kommunalbestyrelse i sammenhæng hermed tager initiativer, der sikrer, at kommunens borgere oplyses om det nærmere indhold og afgrænsning m.v. af kommunens hjemmehjælpsordning. Kommunalbestyrelsens overvejelser om, hvilke yderligere oplysninger der skal gives skriftligt i forbindelse med afgørelser om hjemmehjælp, må træffes ud fra lokale forhold og ses i relation til den generelle information, der gives til kommunens borgere om kommunalbestyrelsens prioriteringer og tilbud på dette område.

Hjemmehjælpere rekrutteres i dag som udgangspunkt fra social- og sundhedsuddannelserne (SOSU), som er en 1-årig uddannelse bestående af teori og praktik.

Bestemmelsen om, at hjemmehjælpere skal være uddannede, blev indføjet med vedtagelsen af bistandsloven i juni 1974, og den dækkede dengang over et obligatorisk kursus af væsentlig kortere varighed. Uddannelseskrevet er i øvrigt ikke nærmere præciseret i bistandsloven, og der er således ikke en direkte sammenhæng mellem bistandslovens uddannelseskrav og den nuværende SOSU-uddannelse.

Bistandslovens formelle krav om at anvende uddannet personale på hjemmehjælpsområdet harmonerer ikke med bistandsloven i øvrigt, idet det generelt er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at sociale opgaver varetages af personer, der er kvalificeret

til opgaverne. Der er eksempelvis ikke et uddannelseskrav på børnepasningsområdet eller døgninstitutionsområdet. Hertil kommer, at flere personalegrupper, afhængigt af lokale behov og ønsker, kan og bør bidrage til de mest hensigtsmæssige løsninger på bl.a. de ældres behov for omsorg og pleje i eget hjem.

Det tilføjes, at det samlede personaleantal på ældreområdet udgør ca. 73.000, og hjemmehjælpere udgør ca. 32.000 heraf. Da bistandsloven ikke indeholder krav om uddannelse for den resterende del af det personale, der er beskæftiget på dette område, og da der ikke bør kunne sluttet modsætningsvis for så vidt angår uddannelseskrevet til de øvrige personalegrupper, der varetager arbejdsopgaver på bistandslovens område, foreslås det at ophæve det formelle uddannelseskrav for hjemmehjælpere.

Gennemførelse af forslaget vil medvirke til at understrege bredden i hjemmehjælpsbegrebet og tydeliggøre kommunernes muligheder for at tilføre hjemmehjælpsområdet tilstrækkelige og hensigtsmæssige ressourcer. Det vil desuden give den enkelte kommune bedre mulighed for en mere fleksibel og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, således at ressourcerne udnyttes bedst muligt.

Det forudsættes, at kommunerne opretholder de krav om uddannelse for personale på hele ældreområdet, som kommunerne stiller i øjeblikket.

Kommunernes Landsforening har i denne forbindelse oplyst, at Landsforeningen har noteret sig, at det ikke med lovforslaget er hensigten at ophæve uddannelseskrevet for hjemmehjælpere, men alene at bringe bistandslovens regler på hjemmehjælpsområdet i harmoni med de øvrige områder, f.eks. daginstitutionen, hvor der ikke i loven stilles krav om bestemte personalekategorier til løsning af de enkelte opgaver.

Med forslaget til affattelse af § 52 præciseres det, at kommunalbestyrelsen maksimalt kan opkræve en betaling, der svarer til de faktiske udgifter, d.v.s. udgifter til materialer m.v. og til personale. Er der tale om hjælp, der ydes efter visitation på grund af længerevarende lidelse eller svækkelse, jf. forslaget til affattelse af lovens § 53, kan kommunalbestyrelsen ikke opkræve betaling for personaleudgifterne. Betalingen for en ydelse, fx. madudbringning, kan således størrelsesmæssigt variere afhængigt af om ydelsen alene ydes til personer, der har en længerevarende lidelse eller svækkelse, eller til alle pensionister i kommunen.

Kommunalbestyrelsen kan – som efter gældende regler – vælge at fastsætte betalingen lavere såvel for visiterede som ikke-visiterede tilbud.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen kan vælge at fastsætte betalingen på grundlag af kommunens budgetterede udgifter til tilbuddene idet betalingen dog skal fastsættes således, at kommunens samlede indtægter ved betaling for tilbud efter § 50 ikke over en 4-årig periode overstiger kommunens samlede udgifter. Efter de gældende regler kan der i praksis være nogen usikkerhed med hensyn til, hvornår der skal ske reguleringer af betalingen, hvis det efterfølgende viser sig, at betalingen har oversteget kostprisen. Dette problem undgås, når betalingen fastsættes på grundlag af kommunens budgetterede udgifter – et princip som i øvrigt anvendes ved betaling for dagtilbud til børn.

Med forslaget til affattelse af § 52, stk. 2, foreslås de gældende regler om betaling for midlertidigt døgnophold i lovens § 86 a videreført uændret.

I disse situationer kan der ikke kræves betaling for bolig. Det gælder uanset boligform. Hvis kommunen f.eks. vælger at benytte en plejebolig til aflastningsophold, må kommunen afholde udgifterne til huslejen m.v. Den samlede betaling for øvrige ydelser skal fastsættes således, at pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre udgifter i forbindelse med opretholdelsen af den hidtidige bolig.

M.h.t. forslaget til affattelse af § 53 henvises til bemærkningerne til forslaget til affattelse af § 52.

Forslaget til affattes af §§ 54 og 55 indebærer, at de gældende regler om betaling for midlertidig hjemmehjælp bevares. Socialministeriets bekendtgørelse om betaling for midlertidig hjemmehjælp er indarbejdet i loven, således at betalingsreglerne fremtræder samlet og dermed mere overskuelige. Betalingen skal fortsat alene fastsættes på grundlag af den tid, der er anvendt direkte til modtageren. Dette kræver efter Socialministeriets vurdering ikke særlig lovhjæmmel. Forslaget medtager derfor ikke den særlige bestemmelse i bekendtgørelsens § 6, hvorefter den tid, der anvendes til befordring fra den ene hjemmehjælpsmodtager til den næste (»vejtid«), ikke indgår i opgørelsen af det timetal, der kan kræves betaling for.

Affattelsen af § 54, stk. 2–4 og stk. 9–10 svarer til de gældende bestemmelser.

I forslaget til affattes af § 56 er der alene tale om redaktionelle ændringer og konsekvensændringer.

I forslaget til affattes af § 56 a foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der i kommunen etableres et *ælderåd*, der kan medvirke til at udbygge kontakten mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen. Formålet hermed er at give de ældre borgere mulighed for at drøfte og følge indholdet og udformningen af alle de tilbud, kommunen stiller til rådighed for denne gruppe og i øvrigt

drøfte alle spørgsmål, ideer m.v., som ældrerådet selv mener har betydning for personer på 60 år og derover. Ældrerådet forudsættes at videregive ideer og forslag om ældre til kommunalbestyrelsen. Det foreslås, at ældrerådet tillægges en rådgivende funktion i forbindelse med udformningen og tilrettelæggelsen af kommunens politik på ældreområdet. For at sikre indhold i ældrerådernes rådgivningsfunktion foreslås det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at høre ældrerådene før, der træffes beslutninger om alle initiativer – d.v.s. ikke alene initiativer på det sociale område – der vedrører de ældre borgere i kommunen. Det forudsættes således, at ældrerådet høres om de årlige budgetter, om udbygningsplaner og om forslag til iværksættelse af aktiviteter m.v. for ældre.

Det forudsættes desuden, at høring i hvert enkelt tilfælde så vidt muligt sker i god tid, inden kommunalbestyrelsen træffer endelige beslutninger. Samarbejdet kan i øvrigt tilpasses lokale forhold, således at dette udvides ud over de rammer, som lovforslaget lægger op til.

Kommunalbestyrelsen afgør, om der er grundlag for at etablere flere ældreråd i kommunen. Hvis der oprettes flere ældreråd i kommunen, kan der eventuelt med henblik på koordinering af disse, oprettes et centralt samarbejdsorgan, der består af medlemmer fra de enkelte ældreråd. Høringer m.v. skal kommunalbestyrelsen sende til de enkelte ældreråd.

For at sikre en bred brugerindflydelse foreslås det, at alle kommunens borgere, der er fyldt 60 år, kan vælges til ældrerådet og deltage i valget hertil. Kommunalbestyrelsen kan herudover efter drøftelse med ældrerådet beslutte, at personer, der ikke er fyldt 60 år, og som modtager social pension, også kan vælges til og deltage i valget til kommunens ældreråd. Spørgsmålet om hvorvidt førtidspensionister, der ikke er fyldt 60 år, skal have mulighed for at være repræsenteret i ældrerådene følges løbende. Valget til ældrerådet skal ske mindst hvert fjerde år. Der er således mulighed for at afholde valg med kortere intervaller, fx. hvert andet år. Medlemskab af ældrerådet er et frivilligt og ulønnet hverv.

Kommunalbestyrelsen fastlægger i samarbejde med de ældre det nærmere indhold af rådets arbejde ud fra lokale forhold, herunder vedtægter samt procedurer i forbindelse med valg til rådet, fx. eventuelle krav om stillere i forbindelse med opstilling til ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv forretningsordenen for sit arbejde. Det forudsættes desuden, at rådet i videst muligt omfang selv tilrettelægger arbejdet, herunder at ældrerådet selv aktivt rejser spørgsmål inden for det område kommunalbestyrelsen og ældrerådet i fællesskab har besluttet, at ældrerådet skal beskæftige sig med. Det er i denne forbindelse

vigtigt, at ældrerådets medlemmer er opmærksomme på at opretholde tæt kontakt med kommunens ældre, således at ældrerådet varetager de ældres interesser og synspunkter i videst muligt omfang. Dette kan ske ved samarbejde med pensionistforeninger og ved at der fx indføres fast telefontid, hvor ældre kan henvende sig m.v. Ældrerådet udpeger endvidere medlemmer til klagerådet, jf. forslaget til affattelse af § 56 b.

Ældrerådet er en selvstændig forvaltningsenhed, og rådet er derfor undergivet forvaltningslovens regler om indhentelse og videregivelse af oplysninger, tavshedspligt m.v. Kommunalbestyrelsen afholder udgifterne til ældrerådet og stiller lokaler samt - hvis rådet ønsker det - sekretariatsbistand til rådighed for ældrerådet.

Det foreslås desuden, jf. forslaget til affattelse af § 56 b, at der på hjemmehjælpsområdet i hver kommune nedsættes et klageråd, der drøfter og videreformidler klagerne til kommunalbestyrelsen eller den myndighed, som kommunalbestyrelsen bemyndiger til at modtage klagerne. Klagerådet får dermed mulighed for at følge og medvirke til, at kommunalbestyrelsens målsætninger på hjemmehjælpsområdet udmøntes i praksis. De gældende regler om, at afgørelser om adgang til andre hjælpetilbud, omsorgsydelser, optagelse i daghjem eller dagcenter ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, foreslås bevaret.

Kommunalbestyrelsen kan efter drøftelse med ældrerådet i særlige tilfælde etablere flere klageråd, herunder et eventuelt samarbejdsorgan, der kan koordinere klagerådernes arbejde.

Klagerådet drøfter og formidler efter forslaget de klager, der forelægges rådet om tildeling af hjemmehjælp, omfanget og udførelsen af hjemmehjælpsopgaver. Klagerådet kan efter forslaget medvirke til, at kommunalbestyrelsens målsætninger følges i praksis og i øvrigt stille forslag til kommunalbestyrelsen på hjemmehjælpsområdet. Rådet har således ikke kompetence til at behandle konkrete sager med henblik på at omgøre disse, men kan på baggrund af de forelagte sager eventuelt tilkendegive sin kritik overfor kommunalbestyrelsen. I overensstemmelse hermed afgør klagerådet, hvilke klagesager og hvilke spørgsmål om hjemmehjælp i øvrigt, der skal videreformidles til kommunalbestyrelsen.

Klagerådet kan således – udover at følge om kommunen lever op til de kvalitetskrav, den selv har fastlagt – bidrage til udviklingen på hjemmehjælpsområdet ved den dialog, der forventes at opstå mellem kommunalbestyrelsen og klagerådet.

En ansøger eller modtager af hjemmehjælp kan fortsat rette henvendelse til kommunalbestyrelsen

uden om klagerådet, hvis pågældende er utilfreds med afgørelsen eller udførelsen af hjemmehjælp.

Klagerådet består af 3 medlemmer udpeget af ældrerådet og 2 medlemmer udpeget af kommunalbestyrelsen. De medlemmer, der udpeges af ældrerådet og kommunalbestyrelsen, skal udpeges blandt medlemmerne af henholdsvis ældrerådet og kommunalbestyrelsen. Formanden vælges blandt de medlemmer, der er udpeget af ældrerådet. Der udpeges desuden suppleanter for medlemmerne på tilsvarende vis.

Klagerådet er en selvstændig forvaltningsenhed og rådet er derfor undergivet forvaltningslovens regler om indhentelse og videregivelse af oplysninger, tavshedspligt m.v.

Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen og klagerådet i fællesskab fastlægger de nærmere retningslinier for proceduren i forbindelse med udpegningen til klagerådet og samarbejdet i øvrigt, herunder retningslinier for hvor ofte klagerådet afholder møder, og om klagerådet eventuelt årligt skal redegøre overfor kommunalbestyrelsen om sit arbejde.

Kommunalbestyrelsen stiller lokaler og sekretariatsbistand til rådighed for klagerådet. Kommunalbestyrelsen skal fx ved tilrettelæggelse af kursusvirksomhed m.v. sørge for, at medlemmer af klagerådet får de nødvendige generelle og lokale oplysninger om hjemmehjælpsområdet. Kommunalbestyrelsen kan efter forslaget beslutte, at der ydes de af klagerådets medlemmer, som ikke er kommunalbestyrelsesmedlemmer diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse. En sådan beslutning vil i givet fald omfatte samtlige de pågældende medlemmer.

For de af klagerådets medlemmer, der er kommunalbestyrelsesmedlemmer, finder reglerne i § 16 i lov om kommunernes styrelse anvendelse.

Efter forslaget kan en ansøger/hjemmehjælpsmodtager enten selv indbringe en klage over en afgørelse m.v. om hjemmehjælp eller kræve, at kommunalbestyrelsen forelægger klagen for klagerådet. Det forudsættes, at sådanne klager ledsages af kommunalbestyrelsens bemærkninger.

Det skønnes mest hensigtsmæssigt, at klagerådet og kommunalbestyrelsen med udgangspunkt i lokale behov og traditioner fastsætter eventuelle retningslinjer om, på hvilken måde klager skal modtage tilbagemelding om de henstillinger og forslag, som rådet fremkommer med på baggrund af de indkomne klager.

Til nr. 3

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at samle reglerne om kommunalbestyrelsens forpligtelser med hensyn til pleje i bred forstand. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, jf. forslaget til affattelse af bistandslovens § 50.

Til nr. 4

Ændringen er en konsekvensændring. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, jf. forslaget til affattelse af bistandslovens § 57.

Til nr. 5 og 6

Forslaget er en følge af forslaget om, at kommunerne selv tager stilling til tilrettelæggelsen af omsorgstilbud, herunder om disse tilbud skal knyttes til daghjem og dagcentre. Forslaget indebærer desuden en ophævelse af kravet om, at ikke-kommunale daghjem, dagcentre og plejehjem skal være selvejende institutioner. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, jf. forslaget til affattelse af bistandslovens § 50. Ved forslaget sker der samtidig en harmonisering med Boligministeriets regler om almennyttige boligselskabers formål (Lov nr. 87 af 8. februar 1995), hvoraf det fremgår, at almennyttige boligselskaber har fået mulighed for at driftsadministrere servicearealer.

Til nr. 7 og 8

Forslagene er en konsekvens af, at adgangen til på grund af særlige forhold at få anvist en ældreegnet bolig i en anden kommune overføres fra bistandsloven til boliglovgivningen som led i boligministerens samtidig fremsatte lovforslag om ændring af ældreboligloven, boligstøtteloven, lejeloven og boligbyggeriloven. Der er herudover sket en redaktionel ændring med henblik på at præcisere indholdet af § 83, stk. 2.

Til nr. 9

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at samle reglerne om tilrettelæggelse af kommunalbestyrelsens tilbud om pleje og praktisk bistand m.v. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, jf. forslaget til affattelse af bistandslovens § 52, hvori der er redegjort for forslaget om, at visse særlige betalingsbestemmelser videreføres.

Til nr. 10 og 11

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at samle reglerne om tilrettelæggelse af kommunens tilbud om pleje og praktisk bistand

m.v., jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, jr. forslaget til affattelse af § 50 i bistandsloven.

Kommunens udgifter til de nuværende daghjem og dagcentre vil fremover blive afholdt efter bistandslovens § 50.

Efter de gældende regler betaler amtskommunen for personer under 67 år med ophold på daghjem og dagcenter en takst, der fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af institutionernes budget. Taksten skal svare til 50 pct. af udgiften ved opholdet.

Efter forslaget vil udgiften til daghjem og dagcenter blive fordelt mellem kommunen og amtskommunen på samme måde som øvrige udgifter til omsorgsarbejde.

Det bemærkes, at kommunerne ved lov nr. 86 af 8. februar 1995 har fået hjemmel til som en forebyggende og støttende foranstaltning at oprette og drive væresteder for personer med særlige sociale vanskeligheder, jf. lovens § 68 b, stk. 4. Personkredsen omfatter personer i grænseområdet til sindslidende, enlige med svage netværk og egenressourcer, hjemløse, misbrugere og andre personer med massive sociale personlige problemer. Der er tale om åbne tilbud. Udgifterne afholdes af kommunen og amtskommunen med hver 50 pct.; dog med 100 pct. af kommunen, når der er tale om personer, der er fyldt 67 år.

Målgruppen for § 68 b er således en anden end personkredsen omfattet af omsorgsarbejde efter §§ 60 og 74, selvom der kan forekomme en vis overlapning. Omsorgsarbejde efter §§ 60 og 74, omfatter aktiverende og forebyggende aktiviteter og aktiviteter, der sigter på at vedligeholde helbredstilstanden mv.

Det er således ikke hensigten, at omsorgsarbejde der hidtil er udført efter §§ 60 og 74, føres ind under § 68 b.

Socialministeriet har ved bekendtgørelse nr. 831 af 9. december 1986 fastsat nærmere regler om fordeling mellem kommuner og amtskommuner af udgifter til ydelser efter bistandsloven til personer under 67 år og personer, der er fyldt 67 år. Bekendtgørelsen vil blive revideret som følge af ændringerne vedrørende §§ 60, 74 og 68 b. Der vil derved blive tilstræbt finansiel neutralitet mellem omsorgstilbud ydet efter § 50 (tidligere §§ 60 og 74) og § 68 b.

Til § 2

Der er tale om en redaktionel ændring som følge af, at reglerne om, at ældre under samme betingelser som hidtil har ret til at få anvist en ældreegnet bolig med kommunal anvisningsret i en anden kommune, overføres til Boligministeriets lovgivning.

Til § 3

Loven foreslås at træde i kraft den 1. januar 1996. Kommunalbestyrelsens pligt til af meddele afgørelser om hjemmehjælp skriftligt og at anvende skemaer i forbindelse med disse afgørelser foreslås at træde i kraft senest den 1. juli 1996.

Der skal efter forslaget senest den 1. januar 1997 være etableret både ældreråd og klageråd i alle kommuner.

I de kommuner, hvori der ved lovens ikrafttræden er etableret ældreråd, skal disse råd efter forslaget opfylde betingelserne efter § 56 a senest den 1. januar 1999.

Bilag til f. t. l. vedr. social bistand m.v.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovekendtgørelse nr. 1024 af 13. december 1994, som senest ændret ved § 24 i lov nr. 449 af 14. juni 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »§ 115, stk. 2 og 3« : », samt § 17, stk. 5, i lov om boliger for ældre og personer med handicap.«.

§ 11, stk. 1.

- 3) når pågældende har ophold i kommunen eller i amtskommunen på grund af ganske særlige forhold, jf. § 68, stk. 3, § 83, stk. 2 og 3, og § 115, stk. 2 og 3.

2. Kapitel 12 affattes således:

»Kapitel 12

Hjælp og tilbud til personer med behov for pleje og omsorg m.v. Ældreråd. Klageråd.

§ 50. Kommunalbestyrelsen skal

- 1) sørge for tilbud om personlig pleje og praktisk bistand til opgaver, som normalt udføres i hjemmet, og om hjælp til vedligeholdelse af fysiske og psykiske færdigheder til personer med behov herfor, samt
- 2) iværksætte eller yde støtte til generelle omsorgstilbud med aktiverende og forebyggende sigte for personer, der modtager social pension bortset fra invaliditetsydelse.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 skal bidrage til at skabe rammer, som i videst muligt omfang tilstræber trivsel. Brugere af tilbuddene skal have størst muligt medansvar for og indflydelse på udformningen af tilbuddene. Kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af tilsynet med

opgavernes udførelse skal så vidt muligt ske i samarbejde med brugerne af tilbuddene.

§ 50. Det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for, at der i kommunen findes en hjemmehjælpsordning, således at der kan ydes praktisk bistand i hjemmene af hjemmehjælpere, der er uddannet til at varetage dette hverv.

§ 51. Som led i kommunalbestyrelsens forpligtelse efter § 50, stk. 1, nr. 1 skal der tilbydes hjemmehjælp, som omfatter tilbud om personlig pleje og nødvendig praktisk bistand i hjemmet til personer, der midlertidigt eller varigt har behov herfor. Hjælpen, der alene ydes til funktioner, som modtageren ikke selv kan udføre, afpasses løbende modtagerens behov. Hjemmehjælp omfatter desuden lejlighedsvis afløsning af personer, der i hjemmet passer en person med en fysisk eller psykisk lidelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemmehjælp skal meddeles ansøgeren i skriftlig form. Til brug for afgørelsen udarbejder kommunalbestyrelsen et skema, der som minimum indeholder oplysning om, hvilke opgaver hjælpen omfatter, formålet med hjælpen, og for hvilken periode hjælpen ydes. Skemaet udfyldes i samarbejde med ansøgeren og udleveres til ansøgeren i forbindelse med afgørelsen.

§ 51. Midlertidig hjemmehjælp ydes til varetagelse af normale huslige arbejdsopgaver i hjemmet, når der er behov herfor på grund af sygdom, fødsel eller rekonvalescens.

Stk. 2. Når der er ydet hjemmehjælp i 3 uger, skal kommunalbestyrelsen tage op til bedømmelse, om der fortsat er behov herfor, og om der er brug for andre hjælpeforanstaltninger.

§ 52. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om betaling for tilbud efter § 50. Ved fastsættelse af betalingen kan højst kommunens samlede udgifter, der er forbundet med tilbud efter § 50, medregnes, jf. dog §§ 53-54. Kommunalbestyrelsen kan vælge at fastsætte betalingen endeligt på grundlag af kommunens budgetterede udgifter til tilbud efter § 50, idet betalingen dog skal fastsættes således, at kommunens samlede indtægter ved betaling for tilbud efter § 50 ikke over en 4-årig periode overstiger kommunens samlede udgifter ved sådanne tilbud.

Stk. 2. For midlertidigt døgnophold kan der ikke opkræves betaling for bolig, og den samlede betaling for øvrige ydelser skal fastsættes således, at pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre udgifter i forbindelse med opretholdelsen af den hidtidige bolig.

§ 52. Hjemmehjælpere kan udsendes til lejlighedsvis afløsning af personer, der i hjemmet passer et barn eller en voksen med en fysisk eller psykisk lidelse.

§ 53. For hjælp omfattet af § 50, stk. 1, nr. 1, der ydes på grund af længerevarende lidelse eller svækkelse, kan der ikke opkræves betaling for udgifter til personale. Det samme gælder for hjælp, ydet efter § 51, stk. 1, 3. pkt., der er omfattet af § 48.

§ 53. Varig hjemmehjælp ydes som bistand til husligt arbejde og personlige fornødenheder, som en person på grund af en vedvarende lidelse eller svækkelse ikke kan udføre på egen hånd.

§ 54. For hjemmehjælp, der ydes ved midlertidig lidelse eller svækkelse, og for hjælp ydet efter § 51, stk. 1, 3. pkt., som ikke er omfattet af § 48, beregnes betaling på grundlag af modtagerens og en eventuel ægtefælles indkomstgrundlag.

Stk. 2. Indkomstgrundlaget, jf. stk. 1, består af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de heri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, og aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 2.

Stk. 3. Opgørelsesperioden for indkomstgrundlaget efter stk. 2 er indkomsten for det

senest afsluttede indkomstår. Indkomstgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Stk. 4. Ved opgørelsen af indkomstgrundlaget efter stk. 2 og 3 reguleres den personlige indkomst, der indgår i indkomstgrundlaget, med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent, gældende pr. 1. januar i indkomståret, jf. stk. 3, og pr. 1. januar det følgende år.

Stk. 5. I indkomstgrundlaget opgjort efter stk. 2-4 fradrages et beløb på 90.000 kr. for enlige og 135.000 kr. for gifte. Fradragsbeløbene reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100.

Stk. 6. For personer med børn fradrages yderligere et beløb for hvert barn, som for gifte svarer til det særlige børnetilskud pr. 1. januar, og for enlige svarer til 3 gange det særlige børnetilskud pr. 1. januar, jf. § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Ydes der hjemmehjælp før en fødsel, kan det ventede barn medregnes fra det tidspunkt, hvor der ydes hjemmehjælp på grund af graviditeten.

Stk. 7. Ved opgørelse af indkomstgrundlaget, jf. stk. 1-6, anses personer, der lever i et samlivsforhold, hvor parterne gennem kontante bidrag, arbejde i hjemmet eller på anden måde bidrager til den fælles husførelse, og hvor samlivet kan føre til ægteskab efter dansk ret, som gifte.

Stk. 8. Såfremt indkomsten på betalingstidspunktet varigt er forøget med mere end 20 pct. eller nedsat med mere end 5 pct. i forhold til det opgjorte indkomstgrundlag, jf. stk. 1-7, skal de ændrede indkomstforhold lægges til grund for betalingen.

Stk. 9. Skatteministeren stiller oplysninger til rådighed til brug for opgørelse af indkomstgrundlaget, jf. stk. 1-2.

Stk. 10. Skatteministeren træffer bestemmelse om, hvilke myndigheder der skal opgøre indkomstgrundlaget. Skatteministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser om indkomstgrundlaget, jf. stk. 1-2.

§ 54. Midlertidig hjemmehjælp ydes gratis til personer, hvis indkomstgrundlag jf. stk. 3-5 ikke overstiger folkepensionens grundbeløb med pensionstillæg og et tillæg for hvert barn svarende til særligt børnetilskud efter § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og

forskudsvis udbetaling af børnebidrag. I øvrigt kræves en betaling, der er afpasset efter modtagerens økonomiske forhold. Socialministeren fastsætter regler herom.

Stk. 2. Betalingen for midlertidig hjemmehjælp fastsættes på grundlag af modtagerens indkomstgrundlag den 1. januar og under hensyn til de pensions- og børnetilskudssatser, jf. stk. 1, der gælder på dette tidspunkt.

Stk. 3. Indkomstgrundlaget, jf. stk. 1 og 2, består af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de deri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, og aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 2.

Stk. 4. Indkomstgrundlaget efter stk. 3 opgøres på grundlag af indkomsten for det senest afsluttede indkomstår.

Indkomstgrundlaget anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

§ 55. Betaling for hjemmehjælp efter § 54, stk. 1, udgør 3 kr. pr. time, hvis indkomstgrundlaget opgjort efter § 54, stk. 1 – 8, udgør 2.701 kr. eller derover. Betalingen forhøjes med 1 kr. pr. time for hver 2.700 kr., det beregnede indkomstgrundlag overstiger 2.701 kr. Betalingen kan dog ikke overstige 80 kr. pr. time. Beløbet i 3. pkt. reguleres hvert år den 1. januar efter lov om en satsreguleringsprocent og afrundes til nærmeste kronebeløb.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde nedsætte eller forhøje den beregnede betaling under hensyn til modtagerens økonomiske forhold.

§ 55. Der kræves ikke betaling for varig hjemmehjælp.

Stk. 2. Ydes der hjælp efter § 52, kræves der ikke betaling, hvis udgiften omfattes af § 48.

§ 56. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjemmehjælp, jf. § 51, stk. 1, kan der i stedet ydes tilskud til dækning af udgifter til hjælp, som hjemmehjælpsmodtageren selv antager.

Stk. 2. Tilskuddet fastsættes således, at modtageren så vidt muligt stilles som om, der var ydet hjemmehjælp efter § 51, stk. 1, jf. §§ 53

eller 54. Tilskuddet kan dog ikke overstige hjemmehjælpsmodtagerens udgifter.

§ 56. Hvis der i et hjem er behov for hjemmehjælp, men kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed, kan der i stedet ydes tilskud til dækning af udgifter til hjælp, som familien selv antager.

Stk. 2. Tilskuddet fastsættes således, at modtageren så vidt muligt stilles, som om der var ydet hjemmehjælp med anvendelse af §§ 54 og 55.

§ 56 a. Kommunalbestyrelsen etablerer et ældreråd, der rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og fungerer som kontaktorgan mellem borgerne og kommunalbestyrelsen ved tilrettelæggelsen af kommunalbestyrelsens ældrepolitik. Kommunalbestyrelsen afgør, om der er grundlag for at etablere flere ældreråd. Kommunalbestyrelsen skal høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører de ældre.

Stk. 2. Personer, der har fast bopæl i kommunen, og som er fyldt 60 år, har valgret og valgbarhed ved valget til ældrerådet. Kommunalbestyrelsen kan efter drøftelse med ældrerådet beslutte, at personer med fast bopæl i kommunen, der modtager social pension, og som ikke er fyldt 60 år, også har valgret og valgbarhed til ældrerådet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for valgets afholdelse.

Stk. 4. Ældrerådet skal bestå af mindst 5 medlemmer. Kommunalbestyrelsen fastsætter i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv forretningsordenen for rådet.

Stk. 5. Udgifterne ved ældrerådets virksomhed afholdes af kommunalbestyrelsen, der stiller lokaler til rådighed for rådet samt sekretariatsbistand, hvis rådet ønsker dette.

§ 56 b. Kommunalbestyrelsen etablerer et klageråd, der drøfter og videreformidler klager, der, jf. § 57, 2. pkt., forelægges rådet over tildeling af hjemmehjælp, omfanget og udførelsen af hjemmehjælpsopgaverne med henblik på at følge og medvirke til, at hjemmehjælpsopgaverne løses i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens målsætninger på dette område. Kommunalbestyrelsen kan efter

drøftelse med ældrerådet, jf. § 56 a, i særlige tilfælde etablere flere klageråd. Klagerådet afgør hvilke af de indkomne sager og hvilke spørgsmål vedrørende hjemmehjælp i øvrigt, der skal forelægges kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sørger for, at der udpeges medlemmer til klagerådet mindst hvert fjerde år og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for udpegningen.

Stk. 3. Klagerådet består af 3 medlemmer udpeget af og blandt medlemmerne af kommunens ældreråd og 2 medlemmer udpeget af og blandt medlemmer af kommunalbestyrelsen. På tilsvarende måde udpeges for hvert medlem en stedfortræder. Klagerådet vælger selv sin formand blandt de medlemmer, der er udpeget af ældrerådet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ydes de af klagerådets medlemmer, som ikke er kommunalbestyrelsesmedlemmer, diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16a i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 5. Udgifterne ved klagerådets virksomhed afholdes af kommunalbestyrelsen, der stiller sekretariatsbistand og lokaler til rådighed for rådet. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at klagerådet får de nødvendige generelle og lokale oplysninger om hjemmehjælpsområdet.

§ 57. Kommunalbestyrelsens afgørelser om ret til tilbud i det enkelte tilfælde, jf. § 50, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. En klage over en afgørelse om hjemmehjælp efter § 51 eller over udførelsen af hjemmehjælpsopgaverne kan ansøgen eller modtageren dog forelægge eller kræve, at kommunalbestyrelsen forelægger for det lokale klageråd, jf. § 56 b.«

§ 57. Kommunalbestyrelsens afgørelse om den bistand, der kan ydes i det enkelte tilfælde, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

3. § 60 ophæves.

§ 60. Kommunalbestyrelsen iværksætter eller yder støtte til omsorgsarbejde for personer, der modtager social pension bortset fra invaliditetsydelse.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter retningslinier for, hvilke foranstaltninger der er berettiget til støtte efter stk. 1.

4. I § 62 udgår: »60«.

§ 62. Kommunalbestyrelsens afgørelser om bistand efter §§ 59, stk. 2, 60 og 61 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

5. I kapitel 16 ophæves overskriften »Daghjem og dagcentre« og §§ 74 og 76-78.

Daghjem og dagcentre

§ 74. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at personer, hvis tilstand kræver vedvarende tilsyn og pleje, som ikke kan ydes i deres hjem i dagtimerne, får mulighed for optagelse i daghjem.

Endvidere skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der i kommunen indrettes dagcentre til det omsorgsarbejde, der bedst kan foregå på en institution.

Stk. 2. Daghjem og dagcentre kan oprettes og drives af en eller flere kommuner, amtskommuner eller som selvejende institutioner, med hvilke kommunalbestyrelsen indgår overenskomst.

§ 75. (Ophævet ved lov nr. 500 af 24. juni 1992).

§ 76. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med den daglige drift af daghjem og dagcentre i kommunen.

Stk. 2. Amtsrådet yder vejledning og kan foretage undersøgelser i forbindelse med spørgsmål om driften af daghjem og dagcentre i amtskommunen.

§ 77. Bestemmelse om optagelse i et daghjem træffes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Deltagelse i et dagcenters foranstaltninger for personer med behov for særligt omsorgsarbejde forudsætter godkendelse af kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelse om optagelse i daghjem eller dagcenter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 78. Personer, der er optaget i et daghjem, betaler for kost og pleje et beløb, der fastsættes af socialministeren.

Stk. 2. For deltagelse i et dagcenters foranstaltninger betales efter regler, der fastsættes

af kommunalbestyrelsen efter retningslinier udarbejdet af socialministeren.

6. § 80 ophæves.

§ 80. Plejehjem og beskyttede boliger kan drives af en eller flere kommuner, amtskommuner eller selvejende institutioner, med hvilke kommunalbestyrelsen indgår overenskomst.

7. § 83, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Personer, der opfylder betingelserne efter stk. 1 for at blive optaget i plejehjem eller beskyttet bolig både i fraflytningskommunen og tilflytningskommunen, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har, når ganske særlige forhold taler for det, ret til at blive optaget i plejehjem eller beskyttet bolig i denne kommune efter samme retningslinier, som gælder for kommunens egne borgere.«

§ 83. Kommunalbestyrelsen træffer bestemmelse om optagelse i et plejehjem eller en beskyttet bolig.

Stk. 2. Personer, der ønsker at flytte til en anden kommune, har, når ganske særlige forhold taler for det, ret til at blive optaget i institution eller af anvist en ældreegnet bolig med kommunal anvisningsret i denne kommune. Retten til anvisning af en ældreegnet bolig vedrører udelukkende boliger i medfør af lov om boliger for ældre og personer med handicap, almennyttige boliger efter lov om boligbyggeri og boliger efter lov om byfornyelse og boligforbedring. Det er en forudsætning, at pågældende opfylder betingelserne efter stk. 1 for at blive optaget i plejehjem, beskyttet bolig eller af anvist en ældreegnet bolig med kommunal anvisningsret både i fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for at blive optaget i en institution eller af anvist en ældreegnet bolig efter stk. 2.

8. I § 83, stk. 3, udgår »eller få anvist en ældreegnet bolig efter stk. 2«.

9. § 86 a ophæves.

§ 86 a. Kommunalbestyrelsen kan opkræve betaling for midlertidigt døgnophold, der an-

vises af kommunalbestyrelsen. Betalingen for kost og øvrige ydelser fastsættes som for personer i eget hjem.

Der kan ikke opkræves betaling for bolig, og betalingen skal fastsættes således, at pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre udgifter i forbindelse med opholdet af den hidtidige bolig.

10. I § 135, stk. 5, nr. 1, ændres »praktisk bistand i hjemmet« til : »tilbud efter § 50, stk. 1.«.

§ 135. Staten refunderer 75 pct. af amtskommunens udgifter vedrørende forsorgshjem m.v., jf. §§ 105-111. Socialministeren kan bestemme, at udgifterne vedrørende en institution, der er beregnet til midlertidigt opholdssted for hjemløse, i særlige tilfælde afholdes fuldt ud af staten.

Stk. 2. Udgifterne vedrørende de i § 87 nævnte rådgivningscentre samt ved rådgivning og vejledning, som påhviler en amtskommune, afholdes endeligt af amtskommunen. For specialrådgivning, som udøves af institutioner, der varetager lands- og landsdelsdækkende funktioner, og for den virksomhed, der er nævnt i § 58 a, kan socialministeren fastsætte særlige regler om fordelingen af udgifterne mellem amtskommunerne.

Stk. 3. Af udgifterne vedrørende ophold i andre institutioner under amtskommunerne end dem, der er nævnt i stk. 1, betaler kommunen en takst, der fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af institutionernes budgetter. Taksten skal for personer, der er fyldt 67 år, svare til 100 pct. og for personer under 67 år svare til 50 pct. af udgifterne ved opholdet.

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte regler om fordeling af udgifterne ved ophold i sikrede afdelinger i døgninstitutioner for børn og unge mellem amtskommunerne og kommunerne mellem disse indbyrdes.

Stk. 5. For personer, der er fyldt 67 år, afholder kommunen endeligt udgifterne vedrørende:

- 1) Praktisk bistand i hjemmet, hjælp i forbindelse med pasning af døende i hjemmet og hjælpemidler m.v. efter afsnit IV og V.
- 2) Formidlet døgnophold efter § 68.
- 3) Ophold i daghjem og dagcentre efter § 74.

- 4) Ophold i plejehjem og beskyttede boliger efter § 79.

Stk. 6. For personer under 67 år afholder kommunen og amtskommunen hver 50 pct. af de udgifter, der er nævnt i stk. 5, og af udgifter vedrørende formidlet døgnophold efter § 68a, jf. § 66.

Har de nævnte personer ophold i de institutioner under kommunerne, der er nævnt i stk. 5, betaler amtskommunen en takst, der fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af institutionernes budgetter. Taksten skal svare til 50 pct. af udgifterne ved opholdet.

Stk. 7. Kommunen og amtskommunen afholder hver 50 pct. af udgifterne vedrørende foranstaltninger efter § 33, stk. 2. Dette gælder dog ikke udgifterne vedrørende døgnophold efter § 96, der afholdes efter reglerne i stk. 3, og udgifterne vedrørende dagtilbud efter §§ 64, 69 og 70, der afholdes endeligt af kommunen.

Stk. 8. Socialministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte nærmere regler om fordeling mellem kommune og amtskommune af udgifter i for-

bindelse med ydelser til personer under 67 år og personer, der er fyldt 67 år.

11. § 135, stk. 5, nr. 3, ophæves.

Nr. 4 bliver herefter nr. 3.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 521 af 16. juni 1994, som senest ændret ved lov nr. 86 af 8. februar 1995, foretages følgende ændring:

1. I § 58, stk. 1, nr. 2, ændres »eller § 83, stk. 2 og 3, i lov om social bistand.« til: »i lov om social bistand eller § 17, stk. 5, i lov om boliger for ældre og personer med handicap.«

§ 58. — — —

- 2) En ældrebolig efter lov om boliger for ældre og personer med handicap, en ældreegnet almennyttig bolig i medfør af lov om boligbyggeri eller en ældreegnet byfornyet bolig i medfør af lov om byfornyelse og boligforbedring, når optagelse er sket i medfør af § 11, stk. 2, eller § 83, stk. 2 og 3, i lov om social bistand.